



Riigikogu rahanduskomisjoni istungi protokoll nr 163

Tallinn, Toompea ja videosild

Neljapäev, 12. juuni 2025

Algus 8.30, lõpp 8.45

Juhataja: Annely Akkermann (esimees)

Protokollija: Epp-Sandra Satsmann (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Diana Ingerainen, Maris Lauri, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev

Komisjoni ametnikud: Tiina Licht (nõunik-sekretariaadijuhataja), Kristo Varend (nõunik), Andres Ando (nõunik), Vivian Pöld (konsultant)

Puudusid: Martin Helme, Aivar Kokk, Andrei Korobeinik, Kersti Sarapuu ja Riina Sikkut

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi ja Valgevene Vabariigi vahelise tulumaksuga topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu lõpetamise seaduse eelnõu (666 SE) teiseks lugemiseks ettevalmistamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud Riigi 2025. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu (651 SE) kolmandaks lugemiseks ettevalmistamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (640 SE) teiseks lugemiseks ettevalmistamine
4. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi ja Valgevene Vabariigi vahelise tulumaksuga topeltmaksustamise vältimise ning maksudest hoidumise tõkestamise lepingu lõpetamise seaduse eelnõu (666 SE) teiseks lugemiseks ettevalmistamine

Annely Akkermann sõnas, et eelnõu muudatusettepanekute tähtaeg on reedel, 13. juunil. Komisjon saab neid läbi vaadata oma 16. juuni istungil. Ta tegi ettepaneku teha menetlusotsused.

Otsustati:

- 1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 18.06.2025 (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Maris Lauri, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).
- 1.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Maris Lauri, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).
- 1.3. Teha ettepanek viia läbi eelnõu lõpphääletus (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Maris Lauri, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud Riigi 2025. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu (651 SE) kolmandaks lugemiseks ettevalmistamine

Annely Akkermann sõnas, et eelnõu muudatusettepanekute tähtaeg on reedel, 13. juunil.

Komisjon saab neid läbi vaadata oma 16. juuni istungil. Ta tegi ettepaneku teha menetlusotsus.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 18.06.2025 (konsensus: Annely Akkermann, Diana Ingerainen, Maris Lauri, Aivar Sõerd, Tanel Tein, Mart Võrklaev).

3. Vabariigi Valitsuse algatatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (640 SE) teiseks lugemiseks ettevalmistamine

Annely Akkermann sõnas, et täiendavaid muudatusi eelnõule ei laekunud. Menetlusotsused eelnõu kohta on tehtud.

Maris Lauri tõdes, et on tõusetunud küsimus, mis on eelnõuga Rahapesu Andmehüüroole antavate täiendavate õiguste ning analüüsivõimekuse tõstmise eesmärk ja mida sellega võimaldatakse. On arutletud, kas sellest tekkivad kasud on tasakaalus inimeste privaatsuse riivega, mis andmetöötusega paratamatult kaasneb, isegi kui vastavaid andmeid töödeldakse pseudonüümitult. Rahapesujuhtumeid tuleb vaadata kahest aspektist. Üks on otsene kahju, mis tekib kuritegelikust rahakasutusest. Teine kahju on mainekahju, mis võib olla väga laialdane, nagu me nägime näiteks Danske Banki puhul. Kui riik määratakse rahapesuga ebapiisavalt tegelevaks riigiks, siis teised turuosaliselised võivad keelduda selle riigi asutustega suhtlemast ja temaga teavet jagamast, mis omakorda mõjub riigi usaldusväärsusele. See tähendab seda, et isegi kui riigi ja selle ettevõtete laenuvõimekus säilib, siis võivad laenu muutuda oluliselt kallimaks ning neid võidakse väljastada oluliselt kehvematel tingimustel ja kõrgemate intressimääradega. Mainekahju mõju võib olla väga suur. Eesti puhul võiks selline olukord mõjuda väga halvasti nii riigile kui ka siinsetele pankadele, kelle käes on märkimisväärne osa turust. Eesti riigi riskireitingud on erinevatel põhjustel juba praegu küllaltki kõrged. Eelarvamused on Eesti suhtes vahel nii suured, et mõjutavad objektiivseid hinnanguid. Loodetavasti seaduseelnõusse tehtud muudatused madaldavad neid riske piisavalt, mis puudutab just tundlike andmete töötlemist põhiseaduslikkuse vaates.

Diana Ingerainen küsis, kas hinnatakse pigem seda, et Eesti on oma regulatsioonides kõikvõimalikud riskid maandanud või hinnatakse konkreetselt pankade toimimist.

Maris Lauri vastas, et tegeletakse mõlemaga. Rahvusvahelisteks pangatehinguteks on vaja korrespondentpankade võrgustikku ja kui mingi panga suhtes ei ole usaldust, siis temaga tehinguid ei tehta. Näiteks sattus üks Läti pank Ameerika Ühendriikide rahapesuga tegelevate finantsasutuse musta nimekirja ja selle põhjuseks olid paari pangaga seotud rahapesujuhtumid. See viis olukorrani, kus Lätis ei saanud vahepeal dollariülekankeid otse teha, vaid pidi selleks kasutama teiste riikide panku. See mõju võib tunduda väike, kuid oluline on see, et riik ise avastab rahapesuga seotud kuritegusid. Kurjategijad on teatavasti leidlikud ning otsivad uusi lahendusi ja nende avastamiseks on vaja juhtumeid analüüsida. Mida varem selliseid asju avastatakse, seda kiiremini saab nendele reageerida. Oluline on vähendada nii pankade kui ka riigi riske, sest see mõjub tervele riigi toimimisele, kui mõni suur pank satub sellisesse olukorda.

4. Info ja muud küsimused

4.1. **Annely Akkermann** teavitas, et laekunud on õiguskantsleri kiri mootorsõidukimaksu ja liiklusseaduse põhiseadusega kooskõlla viimiseks. Ta viitas, et eelnõu, millega võetakse arvesse õiguskantsleri ettepanekut, mis võtaks põhiseaduse riive maha, on olnud valmis. Koalitsioonilepingust selgus, et soovitakse teha täiendavaid leevendusi mootorsõiduki maksu koormuse leevendamiseks. Uute muudatuste välja mõtlemine ei ole olnud nii lihtne ja sujuv. Oli plaan muudatusi korraga menetleda ning jõustada need sügisel enne teise osamaksu

tasumist. Rahandusministeeriumil on palutud eelnõu teha. Ilmselt laekub see lähipäeval ning pannakse järgmise nädala rahanduskomisjoni töökavasse. Tõenäoliselt on suvel kaks täiendavat istungit, kus kuulatakse ära Rahandusministeeriumi suveproгноos ja toimub põhiseaduslike institutsioonide eelarvete piirmäärade kinnitamine. Ühel neist istungitest kavandatakse arutada ka mootorsõidukimaksu eelnõu.

Aivar Sõerd küsis, millal tulevad eelarve baasseaduse muudatused.

Annely Akkermann vastas, et need tulevad sügisel.

4.2. Diana Ingerainen küsis, kas arutatakse ka Riigikontrolli kirja 2025. aasta lisaeelarve kohta.

Tiina Licht vastas, et seda arutatakse esmaspäeval, 16. juuni istungil.

(allkirjastatud digitaalselt)
Annely Akkermann
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Epp-Sandra Satsmann
protokollija